

MEMÒRIA ORAL DE SABADELL

OMNIUM CULTURAL

RECORDS DELS ANYS 50 I 60:

LLEURE, PERSONATGES, OCUPACIÓ DEL CARRER I ENTITATS HISTÒRIQUES

Joaquim Clusa Oriach, economista

From: **Pere Gallifa Beltri**

To: joaquim.joaquim@clusa-oriach.cat

Date: 20/04/2021

Podem fer els següents temes, i lligar-los com a OCI. Jo t'aniré fent preguntes per enllaçar els temes o introduir-los. Calculem dedicar entre tot uns 15-20 minuts com a màxim:

1. El teatre de l'Esbarjo del carrer de les Planes
2. La *penya* del meu oncle, amb ping pong, i d'altres a l'edifici de l'Euterpe.
3. Els resultats dels partits de futbol del diumenge al bar del carrer de Manresa i a la Cubana a la cantonada de la Rambla amb l'estació dels Catalans.
4. Les sessions de teatre infantil de la Faràndula dels diumenges, des de la platea i des del galliner
5. Les sessions matinals del diumenge del Principal a 2 PTA
6. Les catifes de flors del carrer de Montserrat de la processó del Corpus
7. Sanches dels *carmels*, a l'entrada de cinemes i partits
8. Sanches dels *carmels*, el dia que va fer d'estàtua a l'aparador de cal Brunet
9. El senyor de la *regalèssia*, a l'entrada de cinemes i partits del Sabadell
10. L'ambaixador dels Reis al local del Frente de Juventudes de l'actual Casal Pere Quart, cal els 50.
11. La Fundació Bosch i Cardellach, 1967- 1971

Altres possibles no inclosos:

12. Un *verenejant* de 6 anys de Sabadell, a la Garrotxa rural (Estius de 1952 a 1956)
13. La processó de Setmana Santa, amb el Marçet amb vara, els cadets de la guàrdia civil, tancant, i la gent del gremi amb ciri gran i collar blanc, des del carrer de Montserrat a casa de veïns.
14. Els partits del Sabadell i la corrua de gent baixant per carrer de Gràcia
15. Els partits de l'*Orillo Verde* a Cal Carol
16. Els records de Can Culapi 1954- 1962, bates a ratlles i coll en punta diferent del arrodonit de les del Cor de Maria, incloses.
17. La nevada del Nadal del 62 en diumenge, anant a Barberà a peu.
18. L'explosió del polvorí de Cerdanyola, cap el 1950-51, amb una porta de ferro abonyegada d'un taller proper, al carrer de Fivaller
19. La portada de la mare de déu de Fàtima a l'església de Gràcia, cap el 1951
20. El Club de Natació cap el 1957, amb (veient amb enveja) en Torres i la Castañer, entrenant amb el Keis.
21. Els dissabtes el matí feiners, i la festa del dissabte a la tarda
22. El concurs de Pessebres de nadal amb visita el dia de Nadal o Sant Esteve. Premis a l'auditori Eulàlia Garriga. El president, Sr. Mas
23. El *Frente de Juventudes* de Sabadell el 1959 (història personal trista i documentada al Diari de Sabadell, amb vergonya, fa 3 anys). ca.
24. El *cuartel* - escola de la Guàrdia Civil a la plaça del Taulí que aportaven els cavalls i els genets per a la passada dels reis , a més a més del tancament de la processó del Corpus.
25. Els records de la guerra 1936-39 que explicaven les famílies, dels dos costats. I el que hem sabut ara que no s'atreuen a explicar.

VERSIÓ FINAL- GRAVACIÓ DEL 12 DE MAIG

PRESENTACIÓ	2
EL LLEURE DE LA CANALLA I DE LA GENT SOLTERA DELS ANYS 50.....	2
1. Els Pastorets del teatre de l'Esbarjo del carrer de les Planes, fins a l'any 1956	2
2. Les sessions de teatre infantil de la Faràndula dels diumenges a la tarda, des de la platea i des del galliner (1957- 58)	2
3. Les sessions matinals del diumenge del Principal a 2 PTA (1956- 1958).....	2
4. Els resultats dels partits de futbol del diumenge al bar del carrer de Manresa i a la Cubana a la cantonada de la Rambla amb l'estació dels Catalans (1954- 1958).....	3
5. La *penya* del meu oncle, amb ping pong, i d'altres a l'*antru* de l'Euterpe (1954- 55)	3
PERSONATGES DE SABADELL DELS ANYS 50.....	4
6. *Sanches dels caramels* i el senyor de la *regalèssia*, a l'entrada de cinemes i partits (1953-54)	4
L'OCUPACIÓ DEL CARRER PER PART DE LA RELIGIÓ I EL RÈGIM.....	4
7. Les processons de Corpus i de Setmana Santa (1953- 1956)	4
ENTITATS HISTÒRIQUES	5
9. La Fundació Bosch i Cardellach, dita també dels *pocs i garbellats*. Els meus records de 1967- 1971 i d'abans 5	5
ANNEX- CORREUS.....	6
NO GRAVATS	8
1. Un *veranejant* de 6 anys de Sabadell a la Garrotxa rural, els estius de 1952 a 1956.....	8
ESMENES POSTERIORES EN RELACIÓ ALS PASTORETS ABANS DEL 1956 I EL TEATRE A SABADELL.....	9

PRESENTACIÓ

Tinc 74 anys i vaig néixer a Sabadell. Tots els 11 records demanats, d'una primera llista de 25, tenen més de 50 anys. Es situen en temps de la dictadura del Franco que va durar 40 anys i que cal recordar perquè no es torni a repetir mai més.

Són 4 blocs referits al lleure, a personatges singulars, al monopoli del carrer per la religió i institucions i a una entitat singular. Malgrat que he fet alguna comprovació d'anys per situar-me he donat preferència als records que m'han anat venint, encara que puguin tenir algunes imprecisions. Són sobretot flaixos que no voldria que es perdessin, però que caldrà posar en un context més ampli i més sistemàtic d'aquells anys, força tristos.

Felicitats i els millors desitjos a Omnium Cultural de Sabadell per aquest projecte.

EL LLEURE DE LA CANALLA I DE LA GENT SOLTERA DELS ANYS 50

1. Els Pastorets del teatre de l'Esbarjo del carrer de les Planes, fins a l'any 1956

- El primer record, és que hi van haver Pastorets abans dels clàssics actuals de La Faràndula, fins a l'any 1956
- El meu record és, doncs, de fa gairebé uns 70 anys enrere.
- Es feien a un teatre que el coneixíem com l'Esbarjo, i suposo d'abans de la guerra, que és un nom català ben tradicional, al carrer de Les Planes, prop de la Rambla.
- El recordo rònec, amb els seients de fusta i una barana i passadís al mig de la platea, amb unes finestres grans a les parets del costat per airejar i que s'obrien a ma. Per això es va crear una societat per fer un teatre nou.
- La meua anècdota particular és que el dimoni el feia un senyor amic de la família. Quan de petit m'hi portaven de visita em feia pànic veure'l, i tothom se'n reia molt de mi.
- Un orgull, doncs, que a Sabadell es fessin els Pastorets d'en Folch i Torres, en català, a tant pocs anys d'haver començat la dictadura del Franco.

2. Les sessions de teatre infantil de la Faràndula dels diumenges a la tarda, des de la platea i des del galliner (1957- 58)

- Enllaço el record dels teatre de l'Esbarjo, amb el de les sessions de teatre infantil de La Faràndula en català després de la seva inauguració, l'any 1956, fa 65 anys, i on s'hi entrava només pel carrer de les Tres Creus.
- Les sessions dels diumenges a la tarda eren de teatre infantil i cada diumenge es feia una obra diferent, i era la seva activitat principal.
- La platea sempre era plena pels abonaments (en dèiem *abonus*, aleshores) de les famílies més benestants del centre, perquè la canalla tingués un lloc de lleure. Jo hi podia anar alguna vegada, convidat.
- Si bé la platea era cara, el primer pis, anomenat *el galliner*, era més barat i costava unes 5 PTA. Compensava la platea més elitista, i era més popular pel públic en català.
- Recordo els noms de Castellví i Monlleó que feien molt riure i eren molt aplaudits i el de Virgili que feia de dimoni als Pastorets i de dolent en d'altres.
- Per Nadal es feien les sessions dels Pastorets, i a final de curs una *revista musical* que tenia molta anomenada
- La jornada del diumenge s'acabava a anant a passejar per la Rambla *amunt i avall* (*ramblejar*, també se'n deia) per saludar o mirar a les noies, o fer-hi algun acompanyament, i que més tard se'n va dir *lligar*. Fa més de 60 anys.
- Recordar, doncs, que el Teatre de La Faràndula i la gent que feia el teatre en català van fer una feina impagable en temps de la dictadura del Franco.

3. Les sessions matinals del diumenge del Principal a 2 PTA (1956- 1958)

- Però, també, puc recordar una activitat matinera dels diumenges. Fins el 12 anys (1958) anava molts diumenges al matí a les *matinals del Principal*, cap a les 11 del matí, i que valien 2 PTA, després d'assistir a la missa dels Escolapis.

- Dues pessetes era un preu molt accessible per la canalla, quan un sou de 2000 PTA al mes era un bon sou, o una sessió de tarda del cinema Euterpe a la platea podria costar unes 15 ó 20 PTA, encara que no ho puc dir amb seguretat.
- Recordo les pel·lícules del *Oeste americano*, amb els pobres indis que sempre perdien, i alguna d'històrica. Quan els soldats americans anaven a rescatar algun granger o s'enfrontaven als indis, la música èpica era acompanyada pels crits dels assistents, picant de peus, de forma ben sorollosa.
- Aquestes sessions eren menys segregades i elitistes que en el cas de la Faràndula, perquè també hi venia canalla dels nous barris que s'estaven formant.
- Fa uns 65 anys, a només 17 d'haver començat la dictadura del Franco, hi havia poques activitats de lleure per a la canalla. També haig de dir que jo les vaig saber buscar, perquè ja hi havien els Minyons de Muntanya de l'Acadèmia Catòlica, que coneixia per companys de col·legi.

4. Els resultats dels partits de futbol del diumenge al bar del carrer de Manresa i a la Cubana a la cantonada de la Rambla amb l'estació dels Catalans (1954- 1958)

- Encara un altre record infantil, de fa 60 anys llargs. Era anar a conèixer els resultats del futbol de primera i segona divisió, com un entreteniment de carrer, els diumenges a la tarda, a dos bars del centre. Un al carrer Manresa, encara estret, i un altre a la Rambla, fent cantonada amb l'antiga estació dels Catalans.
- Trobo que l'apertura del *Passeig Manresa* va ser el 1960. Per tant, 3 anys abans tenia plena activitat de persones, botigues i cotxes. Al carrer de Manresa hi havia els *Calzados Nogués*, com a sabateria luxosa i de molt prestigi, però n'hi havia d'altres una mica atrotinades, com la lleteria Mario, una botiga que a casa en deien de la Maria cotillaire. També hi havia la botiga, plena a vessar, on es podrien vendre i comprar llibres de segona mà i segells; potser es deia ca la Felipa.
- Els resultats del futbol es posaven en el bar que estava més a prop del carrer de les Valls, i els diumenges a la tarda hi havia una bona gernació de gent que esperava que anessin posant al vidre els resultats del futbol, de primera i segona divisió, i especialment el del Sabadell, si jugava fora. La llista que escrivien al vidre eren els resultats de primera i de segona divisió, on el Sabadell hi va estar més temps.
- L'altre bar on es posaven els resultats era el del costat de la pastisseria *La Cubana* i que feia cantonada amb l'estació dels trens dels Catalans, amb els resultats del Sabadell als vidres de sobre la porta i el del Sabadell en lloc destacat.. També s'hi concentrava molta gent a partir de les 7 del vespre, esperant els resultats.
- Els partits matinals de basket de l'Orillo Verde, i del handbol, amb el Sabadell, l'Arrahona i l'OAR Gràcia, i els del Sabadell de futbol, cada dos diumenges a la tarda, aixecaven més passions que ara, i el camp de la Creu Alta s'omplia, especialment quan venia el Terrassa, de forma que quan es buidava es formava una corrua de molta gent que baixava pel carrer de Gràcia, una bona estona. El meu oncle m'hi portava d'en tant en tant i entrava amb els seus carnets de socis.
- No hi havia massa activitats de diumenge a la tarda, especialment per a la canalla, tot recordant que el dissabte al matí encara es treballava i s'anava a escola

5. La *penya* del meu oncle, amb ping pong, i d'altres a l'*antru* de l'Euterpe (1954- 55)

- I ara un record del lleure dels solters joves, ja una mica grans, com el meu oncle, 19 anys més gran que jo, però que havia nascut abans de la guerra, al que s'anomenava l'*antru* de l'Euterpe, en els anys 50, fa més de 60 anys.
- A l'edifici del cinema Euterpe hi havia una escaleta amb aspecte força sinistre per on s'accedia a un primer que diria que hi havia el local de billars de caramboles i un segons pis, amb uns locals, dels qual només vaig conèixer el de la *penya* del meu oncle, que tenia uns 6 x 6 m i hi havia un ping pong i unes taules i cadires per seure. Al meu oncle li passaven cada mes a cobrar una quota.
- Es deia que en aquests locals s'hi jugava i s'hi feien festes, i per això la gent en deia que *era un antru*. Per sort no baix conèixer cap inspecció per sorpresa com les que acostumava a fer l'alcalde Marcet, i que explica a les seves Memòries.
- Molt diferent del *Casino dels senyors*, al costat del Teatre Principal on s'hi feia ball els diumenges, amb els joves de les famílies més benestants, i a mi m'hi portaven per la Quaresma a veure teatre infantil, quan no hi havia balls de joves. També tenien uns billars i bar amb taules, al primer pis. La decoració era certament molt diferent de la del Euterpe.
- Al centre, també hi havia les taules de *xapolins* (billar amb 6 forats) al soterrani del bar Music - Hall, o Musical, com en dèiem, i els *futbolins* de cal Prats, al Passeig, molt concorregut pels adolescents.

- Con en tot, el lleure tenia grups i llocs separats segons el nivell econòmic de les famílies del centre.

PERSONATGES DE SABADELL DELS ANYS 50

6. ***Sánches dels caramels* i el senyor de la *regalèssia*, a l'entrada de cinemes i partits (1953-54)**

- Totes les ciutats han tingut personatges singulars
- En els meus anys infantils, fa més de 60 anys, recordo dos personatges coneguts que eren ***Sanches dels caramels*** i el senyor de la regalèssia que els venien a les portes dels dos cinemes principals, de l'Euterpe i el Rambla, a i prop del cam de la Creu Alta, els dies de partit.
- Recordo al Sánches, com se li deia, venen caramels de tota mena, però especialment els d'eucaliptus, a dos llocs ben concrets: els diumenges a la Rambla, a la sortida del cinema de L'Euterpe, però especialment a la cantonada de l'avinguda del ***Ejército Español*** (actual 11 de setembre, per sort) cantonada amb l'actual carrer de Picanyol, a una cantonada de l'entrada del camp de futbol de la Creu Alta, vestint d'una forma cridanera, i crec que avançant el resultat del partit, encara que no n'estic prou segur.
- El senyor de la regalèssia el recordo amb americana, sense corbata, i un manat una mica gros de troncs de regalèssia i potser amb accent de Lleida o de València. La regalèssia podia ser de la prima o de la gruixuda, que era més cara. Amb un ganivet petit ben esmolat tallava els troncs 'una PTA o 50 cèntims, amb molta facilitat.
- Els troncs de sabor dolç crec que eren dels arbre de les xufes que servien per fer orxata, però no n'estic segur. Després de rossegar-la i veure el suc quedava un garbuix d'herba i de troncs petits que calia llençar, i diria que com que ni hi havia papereres als carrers es llençaven a terra o al forat del clavegueram. Diria també que es podien demanar trons de 50 cèntims o d'1 PTA, i tenia una demanda sostinguda de la canalla. Segurament a d'altres contrades tenien un altre nom per aquests troncs perquè donaven aquest nom al que a Sabadell en dèiem estrep, segons he pogut saber de gran.
- La principal excentricitat que recordo a Sanchez dels caramels és la de fer de ***figura humana*** a l'aparador de cal Brunet ***dels electrodomèstics***, quan jo tenia uns 10 anys cap a l'any 1956.
- Aquell diumenge a la tarda s'hi va concentrar molt gent per anar a mirar, Cada 5 minuts, o potser més, es canviava de posició, i la gent hi feia comentaris. L'aparador de la dreta, entrant, estava molt il·luminat.

I amb una diferència d'uns 15 anys un veí amic, m'ha donat aquest record:

- ***Entre mitjans 1971 i l'estiu del 1972, sortint de la feina, anava amb la que llavors era la meva promesa al restaurant El Castellet a la carretera de Rubí a prendre una copa.**
- Allà hi havia el Sanchez de vigilant del aparcament. Això li permetia guanyar-se uns calerons amb propines. Anava sempre vestit de "català" amb pantalons de pana, faixa i barretina.
- Una nit quan ja anàvem a agafar el cotxe per tornar a casa se'ns acostà i ens va demanar si el podríem portar a casa. El vàrem deixar al carrer Latorre cantonada a l'Avinguda de Barberà. Després d'aquell dia ja ens esperava perquè el portéssim.
- Ens explicava els projectes que tenia amb el seu personatge "el hombre quieto, en deia". Un dia estava eufòric perquè ens va dir que l'havien contractat per anar, amb el seu personatge, a la Fira de Mostres de Barcelona.
- Sempre estava content, optimista i educat.*
- En aquest record ja deuria tenir 70 anys, llargs, ~~prop de 80 anys~~, i segurament necessitava les propines de l'aparcament del Castellet per sobreviure sense ingrés fix ni pensió. I encara feia de ***hombre quieto***!
- No oblidem que la majoria de gent gran no tenia pensió i tenia de viure amb els seus familiars més propers
- Va tenir una bona pensada l'Isidre Creus, quan va ser regidor de Cultura amb en Toni Farrés, dedicar-li un carrer com ***Sánchez, el caramaler***, encara que jo el recordo com el ***Sanches dels caramels d'eucaliptus***. Amb consulta al nomenclàtor actual he pogut comprovar, amb tristesa, que la iniciativa no va reeixir.

L'OCUPACIÓ DEL CARRER PER PART DE LA RELIGIÓ I EL RÈGIM

7. Les processons de Corpus i de Setmana Santa (1953- 1956)

- Un record de quan la religió i les autoritats del règim es passejaven pel carrer per les *processons* del Corpus i del Divendres Sant
- Es feien catifes (aleshores *estores*) de flors per la processó del Corpus, i cada carrer per on passava feia la seva amb la col·laboració del veïnat.
- Tinc encara el record de l'olor del cabassos de pètals de ginesta i de les fulles de verd, quan jo tenia 7 ó 8 anys (cap el 1953 i 1954), i al menys recordo que les vaig viure un parell d'anys, quan els caps de setmana acompanyava a la meua àvia al carrer de Montserrat.
- No obstant, la processó (o *professons* com jo recordo que en deia, i que veig que és una alteració popular admesa) entrava per la Rambla i girava pel carrer de Sant Pau, una cantonada més amunt de casa la meua àvia, però tinc el record d'haver-hi participat, amb altres nens i nenes, en la confecció de les catifes que començava de bon matí, i que a l'hora de dinar ja estaven acabades.
- No fa gaire, també, he sabut per una fotografia d'un llibre de l'amiga Dra. Borri, sobre el seu avi i tota la seva família, que també es feia una processó amb catifa pels vols de l'església de la Santíssima Trinitat, passant per la Rambla, i que jo no la recordo.
- Amb la meua àvia i la meua anàvem a veure les dues processons a *Ca la Maria Moratones*, al mateix carrer de Montserrat. Es treien les cadires al carrer per veure- la passar comentar les persones que coneixien.
- Un detall destacable de la processó del dijous sant era que el pas del Gremi de Fabricants el portaven persones que anaven de negre i uns colls blancs *almidonats* molt vistoses, i amb el ciri de major gruixària.
- Tinc el record que a totes dues hi anava l'alcalde Marcet, amb la vara d'alcalde. Les processons les tancaven una banda de cornetes i tambors que podien ser tant de la Creu Roja, com de l'Acadèmia de la Guàrdia Civil que hi havia a Sabadell.
- L'Església i la dictadura de Franco anaven juntes i ens ofegava, sense que la canalla en fóssim conscients.

8. L'ambaixador dels Reis al local del Frente de Juventudes ('actual Casal Pere Quart), fins els meus 7 anys (1951-52)

- És un record d'un monopoli del temps de la dictadura del Franco
- Les meves cartes als reis d'orient, mentre vaig tenir aquesta obligació i requisit, fins els 6 ó 7 anys (1953), les vaig portar sempre a l'ambaixador que estava instal·lat primer pis del local del Frente de Juventudes, a l'actual Casal Pere Quart, des de sant Esteve fins a Reis. Crec que a Sabadell no hi havia cap altre ambaixador.
- Recordo la portada de les cartes amb una mica de por del què em preguntaria, però que, per sort, ho feia en català. Uns anys més tard vaig saber qui feia d'ambaixador, i que era una bona persona; en Cabré.
- Les cues que es feien arribaven en algun moment fins a la porta de la Rambla, on hi havia el bar dels *Ex-Combatientes*.
- També hi havia un *tió*, a una sala del costat del *tro* de l'ambaixador, i crec que valia 1 ó 2 PTA, poder-lo *fer cagar*.
- En horari d'ambaixador sonava música a força volum i que se sentia a tota la Rambla. Les músiques eren de les *patriòtiques*, espanyoles del Frente de Juventudes, i les de nadal eren totes en castellà. No hi recordo pas ni el fum-fum-fum ni el noi de la mare, en català, ni cap altre.
- L'ambaixador, com la Fira de pessebres de Santa Llúcia al recó del campanar fins el dia abans de nadal, formaven part de les meves festes nadalenques, amb el sentiment que feia més fred que ara. Portar el *paràctic* o *pràctic* com a bufanda i que ens tapava fins a les orelles, ens alleugeria del fred.
- Per sort, prop de 70 anys després, ja no hi queda cap record d'aquella època al Casal Pere Quart

ENTITATS HISTÒRIQUES

9. La Fundació Bosch i Cardellach, dita també dels *pocs i garbellats*. Els meus records de 1967- 1971 i d'abans

- La FBiC la va crear l'alcalde Marcet el 1942, i com explica al seu llibre de Memòries, per tal d'aplegar les persones interessades en història local, i que ell ve a dir que eren els *intel·lectuals* de la ciutat, alguns dels quals havien militat en partits i organitzacions d'esquerrres abans de la guerra. També explica que eren coneguts amb el nom dels *pocs i garbellats*, pel seu caràcter exclusiu i pels pocs membres que tenia, 25 dels quals tenien la condició de numeraris.

- Per tal que pogués ser reconeguda com a entitat d'estudis pel *Governador Civil* de la província de Barcelona, i no tenir sospites que feien activitats contràries al règim franquista, el president de l'entitat, o del Patronat de l'entitat, era el mateix alcalde Marcet, i els estatuts mantenen aquesta situació, de forma que avui ho és l'alcalde de Sabadell. D'acord els estatus i la llei actual de fundacions, són els patrons que dirigeixen l'entitat. Quan es va fundar n'eren els patrons el Gremi de Fabricants, la Caixa d'Estalvis, el Banc de Sabadell i la Cambra de Comerç. Actualment hi ha també la Fundació del Taulí i la Universitat Autònoma. L'entitat la porta una junta directiva encapçalada per un director (fins al seu traspàs ho va ser el malaguanyat Josep Maria Benaul, historiador) o directora, com és el cas actual, amb Isabel Vega, arquitecta. El Patronat, però, ha d'aprovar el programa anual d'activitats i les decisions econòmiques. El director amb més anys va ser el paleontòleg i catedràtic, Miquel Crusafont.-Els membres de l'entitat hi accedeixen per co-optació dels membres.
- Durant els anys de la dictadura de Franco no es va pronunciar mai per la democràcia ni contra la dictadura de Franco. Va estar també callada en el temps del lema de *Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia*, i de fet va fer costat a l'Ajuntament i a les entitats econòmiques de la ciutat, però va fer la tasca meritòria de publicar i tenir activitat en català.
- Crec que si no existís s'hauria de crear perquè sempre hi ha d'haver una entitat que tingui com objectiu principal l'estudi de qüestions locals, i amb preferència les històriques. De fet n'hi ha a la majoria de pobles i ciutats, que fa una feina complementària a la que l'arxiver municipal, en els ajuntaments que en tenen. La Fundació va facilitar el debat sobre la conservació de la Casa Duran, a mitjans dels anys 50 i alguns de rellevants a la Transició dels anys 1975- 78, com el de la suburbanització de Sabadell o del Programa d'Urgències. Avui, l'entitat té uns 350 membres, i tothom pot demanar la seva admissió., des del darrer canvi d'estatuts de fa pocs mesos.
- El silenci davant de la dictadura del Franco era una forma de col·laboració en donar-li normalitat, però que, per sort en aquest cas, era compatible amb la defensa de la llengua i del país.

ANNEX- CORREUS

----- Original Message -----

From: Pere Gallifa Beltri

To: joaquin <joaquin@clusa-oriach.cat>

Date: 20/04/2021 17:56

Subject: Re: Entrevista Omnium- Canvi d'horari, possible?- Fwd: Re: Memòria oral- A punt, si escau- Contacte amb Joaquim Tudela?- Des de lluny

Hola, Joaquim.

Et proposo gravar dilluns de la setmana vinent, a les 14 h de Catalunya, que serien les teves 20 h.

Podem fer els següents temes, i lligar-los com a OCI. Jo t'aniré fent preguntes per enllaçar els temes o introduir-los. Calculem dedicar entre tot uns 15-20 minuts com a màxim:

- El teatre de l'Esbarjo del carrer DE LES PLANES.... ??
 - La *penya* del meu oncle, amb ping pong, i d'altres a l'edifici de l'Euterpe.
 - Els resultats dels partits de futbol del diumenge al bar del carrer de Manresa i a la Cubana a la cantonada de la Rambla amb l'estació dels Catalans.
 - Les sessions de teatre infantil de la Faràndula dels diumenges, des de la platea i des del galliner
 - Les sessions matinals del diumenge del Principal a 2 PTA
 - Les catifes de flors del carrer de Montserrat de la processó del Corpus
 - Sánchez, el *carameler*, a l'entrada de cinemes i partits
 - Sánchez el *carameler*, el dia que va fer d'estàtua a l'aparador de cal Brunet
 - El senyor de la *regalèsia*, a l'entrada de cinemes i partits DE LA PRIMA I DE LA GRUIXIDA—GANIVET PETIT..
 - Un *verenejant* de 6 anys de Sabadell, a la Garrotxa rural (Estius de 1952 a 1956)
 - L'ambaixador dels Reis al local del Frente de Juventudes de l'actual Casal Pere Quart, cal els 50.
- Ja em diràs com ho veus. Gràcies!

Missatge de joaquin <joaquin@clusa-oriach.cat> del dia dt., 13 d'abr. 2021 a les 8:05:

Moltes gràcies, Pere, pel teu correu i invitació.

Enganxo el teu correu als d'abans amb en Jordi Carbonell, que ja havíem començat a parlar de l'entrevista, amb la tramesa d'uns flaixos, per si et podien interessar, perquè no m'atrevia a parlar d'un de sol amb una certa solvència.

T'agrairé si em pots indicar de què vols que parli, perquè necessito tenir-ho tot escrit, per no divagar i no prendre'm.

En relació a la logística, m'hauràs de perdonar que l'hora de les 7 del vespre, teves, (que és la 1 de la nit per a mi) em sigui força inconvenient per tenir el cap prou clar. T'agradaria si pogués ser com a màxim a les 3 teves (que seran les 9 del vespre, a la Xina), o abans, si pots.

En relació al contingut, afegeixo a la llista:

- Un *verenejant* de 6 anys de Sabadell, a la Garrotxa rural (Estius de 1952 a 1956) (10)

- L'anada a Barcelona en diumenge de Congrés Eucarístic sortint de l'estació *del nord*, amb 5 ó 6 anys.
- Les *estades* del carrer de Montserrat dels 50, i les de Ca n'Oriach del 1967.
- L'ambaixador dels Reis al local del Frente de Juventudes de l'actual Casal Pere Quart, cal els 50. (11)
- El *Frente de Juventudes* de Sabadell el 1959 (història personal trista i documentada al Diari de Sabadell, amb vergonya, fa 3 anys)
- El *cuartel* - escola de la Guàrdia Civil a la plaça del Taulí que aportaven els cavalls i els genets per a la passada dels reis , a més a més del tancament de la processó del Corpus.

Abans, rasant molt, havia pensat aquests, dels correus que segueixen en història:

- Sánchez, el *carameler*, a l'entrada de cinemes i partits (7)
- Sánchez el *carameler*, el dia que va fer d'estàtua a l'aparador de cal Brunet (8)
- El senyor de la *regalèsia*, a l'entrada de cinemes i partits (9)
- Les catifes de flors del carrer de Montserrat de la processó del Corpus (6)
- La processó de Setmana Santa, amb el Marcet amb vara, els cadets de la guàrdia civil, tancant, i la gent del gremi amb ciri gran i collar blanc, des del carrer de Montserrat a casa de veïns.
- Els partits del Sabadell i la corrua de gent baixant per carrer de Gràcia
- Els partits de l'*Orillo Verde* a Cal Carol
- Les sessions de teatre infantil de la Faràndula dels diumenges, des de la platea i des del galliner (4)
- Les sessions matinals del diumenge del Principal a 2 PTA (5)
- Els resultats dels partits de futbol del diumenge al bar del carrer de Manresa i a la Cubana a la cantonada de la Rambla amb l'estació dels Catalans. (3)
- Els records de Can Culapi 1954- 1962, bates a ratlles i coll en punta diferent del arrodonit de les del Cor de Maria, incloses.
- La *penya* del meu oncle, amb ping pong, i d'altres a l'edifici de l'Euterpe. (2)
- El teatre de l'Esbarjo del carrer DE LES PLANES (1)
- La nevada del Nadal del 62 en diumenge, anant a Barberà a peu.
- L'explosió del polvorí de Cerdanyola, cap el 1950-51, amb una porta de ferro abonyegada d'un taller proper, al carrer de Fivaller
- La portada de la mare de déu de Fàtima a l'església de Gràcia, cap el 1951
- El Club de Natació cap el 1957, amb (veient amb enveja) en Torres i la Castañer, entrenant amb el Keis.
- La Fundació Bosh i Cardellach, el 1966-67

.....

També et suggeria parlar, amb en Joaquim Tudela, perquè tenim alguns records comuns del carrer de Montserrat.

Resto doncs a disposició de la teva convocatòria, si escau, per skype (joaquin.clusa- Sabadell). També per zoom o jitzimeet, si m'envies l'enllaç per aquest correu.

Els millors desitjos per aquest projecte d'Omnium i teu.

Salut, llibertat i república, per posar-hi èpica,

Joaquim

www.clusa-oriach.cat

----- Original Message -----

From: joaquin <joaquin@clusa-oriach.cat>

To: gent de la plaça- Jordi Carbonell -Omnium <jrd.carbonell@gmail.com>, joaquin clusa i oriach <joaquin@clusa-oriach.cat>

Date: 27/03/2021 1:42

Subject: Fwd: Re: Memòria oral- A punt, si escau- Contacte amb Joaquim Tudela?- Des de lluny

Doncs a punt, si escau, i a disposició vostre i del Pere Gallifa, per correu, skype, jitsimeet o zoom. Moltes gràcies per nou correu, Jordi.

Sincerament, pensava que amb la proposta dels flaixos *m'escapolia* de la feina, però ja veig que sembla que no!. Tot sia per la causa i per Omnium.

Penso que la primera feina, seria, que en Pere elegeixi quins flaixos li poden interessar, i jo començaria a escriure'ls, encara que es registrin en imatge. Ja direu.

Pensant-hi més em permeto proposar-vos que parreu amb l'amic Joaquim Tudela, més o menys de la meua edat, i que ja va ser a la junta de l'Omnium els anys 90 amb la M^aRosa Agulló, si no vaig malfixat. Col·laborant en la part informàtica del seu llibre i de les 19 passejades guiades, sovint parlem dels nostres records de Sabadell, com recentment el de les catifes de flors de la part de la Rambla del carrer de Montserrat de la processó de Corpus, on la seva mare hi feia una bona feina, cada any.

Els millors desitjos pel projecte i per la vostra feina èpica des d'Omnium.

Salut, llibertat i república,

Joaquim

www.clusa-oriach.cat

----- Original Message -----

From: Jordi Carbonell

To: joaquin <joaquin@clusa-oriach.cat>

Date: 26/03/2021 20:52

Subject: Re: Memòria oral- Gràcies en dia molt - molt trist - Qui tingui més seny que se'n valgui!-Des de lluny

Joaquim,

La idea d'anar explicant flaixos em sembla molt bona i encaixa en el projecte.

Amb en Pere Gallifa us podeu posar d'acord amb un ordre aproximat per donar-hi una certa coherència de relat.

Ara li passaré el teu correu al Pere Gallifa perquè us pugueu coordinar.

Bona nit o bon dia, no se a l'hora que t'arribarà!

Jordi

Missatge de joaquin <joaquin@clusa-oriach.cat> del dia dv., 26 de març 2021 a les 8:06:

Moltes gràcies, Jordi, pel teu correu, explicant-me que avui no tindrem la trobada dels divendres, i proposant-me participar al vostre projecte d'Omnium de la memòria oral, que felicito.

Per no barrejar les dues qüestions, et contesto apart.

Hi estic pensant des de fa dies, i no veig pas que pugui parlar d'un únic record monogràfic (esbarjo, oficis, personatges singulars...). Més aviat el que tinc són records o flashos concrets.

De moment he pensat aquests:

- Sánchez, el carameler, a l'entrada de cinemes i partits

- Sánchez el carameler, el dia que va fer d'estàtua a l'aparador de cal Brunet
- El senyor de la regalèsia, a l'entrada de cinemes i partits
- Les catifes de flors del carrer de Montserrat de la processó del Corpus
- La processó de Setmana Santa, amb el Marçet amb vara, els cadets de la guàrdia civil, tancant, i la gent del gremi amb ciri gran i collar blanc, des del carrer de Montserrat a casa de veïns.
- Els partits del Sabadell i la corrua de gent baixant per carrer de Gràcia
- Els partits de l'*Orillo Verde* a Cal Carol
- Les sessions de teatre infantil de la Faràndula dels diumenges, des de la platea i des del galliner
- Les sessions matinals del diumenge del Principal a 2 PTA
- Els resultats dels partits de futbol del diumenge al bar del carrer de Manresa (3)
- Els records de Can Culapi 1954- 1962, bates a ratlles i coll en punta diferent del arrodonit de les del Cor de Maria, incloses.
- La *penya* del meu oncle, amb ping pong, i d'altres a l'edifici de l'Euterpe. (2)
- El teatre de l'Esbarjo del carrer DE LES PLANES (1)
- La nevada del Nadal del 62 en diumenge, anant a Barberà a peu.
- L'explosió del polvorí de Cerdanyola, cap el 1950-51, amb una porta de ferro abonyegada d'un taller proper, al carrer de Fivaller
- La portada de la mare de déu de Fàtima a l'església de Gràcia, cap el 1951
- El Club de Natació cap el 1957, amb en Torres i la Castañer, entrenant amb el Keis.
- La Fundació Bosh i Cardellach, el 1966-67
 - Els dissabtes el matí feiners, i la festa del dissabte a la tarda
 - El concurs de Pessebres de nadal amb visita el dia de Nadal o Sant Esteve. Premis a l'auditori Eulàlia Garriga

.....
 Hi seguiré pensant, i agrairé si me'n voleu suggerir d'altres, si el que us proposo encaixa en el vostre projecte.

Salut, llibertat i república,

Joaquim

www.clusa-oriach.cat

----- Original Message -----

From: Jordi Carbonell

To: joaquim <joaquim@clusa-oriach.cat>

Date: 25/03/2021 13:40

Subject: Memòria oral

Joaquim,

Demà no podrem connectar-nos per això t'envio aquest correu, ja que et vull parlar del projecte de Memòria oral que hem iniciat a Òmnium.

Es tracta de fer 5 o 6 vídeos, en els que en cada un entrevistem a una o dues persones de certa edat. El primer ja l'hem gravat, els entrevistats han sigut el Miquel Ribera i la Teresa, la mare de la Montserrat Mateu. el tema ha sigut la compra.

El següent serà sobre el món tèxtil entrevistarem a una cosidora i a un teoric.

El tercer vaig pensar que podies ser tu, tal com et vaig anticipar el divendres passat, el tema el pots triar, tan pot ser l'esbarjo, els oficis, els personatges singulars... o el que t'agradi més.

Si et sembla bé, passaré el teu correu al Pere Gallifa, és el periodista que fa les entrevistes i monta els vídeos. Amb ell us haureu de posar d'acord amb data, hora i detalls tècnics perquè la gravació funcioni.

Ja em diràs que et sembla.

Una abraçada,

Jordi

NO GRAVATS

1. Un *veranejant* de 6 anys de Sabadell a la Garrotxa rural, els estius de 1952 a 1956

Un record de quan *anar de vacances* era un luxe

Dels record macos que tinc de petit són les dues setmanes de les vacances, amb els meus pares, al poble de Sant Feliu de Pallarols a la Garrotxa i que s'hi podia arribar amb el carrilet de vapor que anava de Girona a Olot. Van ser els estius des de quan vaig tenir 6 anys (1952) fins els 10 (1956).

Faig servir la paraula *veranejant* que era com ens deien al poble a la gent qui hi anàvem a passar alguns dies de vacances del *verano* i no de l'*estiu*, que seria *estiuejants*. Però com que la majoria de gent forastera era de Barcelona també ens deien de *can Fanga*.

Ho recordo com un luxe i un privilegi, sobretot més tard quan no hi vam poder anar perquè la situació econòmica no va ser bona. I perquè més de gran vaig conèixer les experiències de la gent immigrada d'Andalusia, Extremadura i Múrcia, i que anaven al *pueblo* amb uns trens que hi trigaven fins a més de 24 hores, com els de l'amic Joan Gómez de Ca n'Oriach que anava fins a Jaén amb un dia i mig, i que ho va deixar escrit als articles de la Revista Can Oriach del 1966 al 1971, quan va morir d'accident.

Però com que nosaltres vivíem a una casa del poble, i no anàvem a alguna de les 3 fondes que hi havia, teníem menys la consideració d'estrangers, i jo em relacionava només amb els nens i nenes del poble, i anava amb espadenyes de 7 vetes, amb una força enveja pels *veranejants* que anaven amb sabatilles *wambes*. Amb la família que vivíem, que al començament tots treballaven a l'agricultura, i a casa i tenien porcs i alguna vaca per engreixar. Encara ens relacionem i sempre ens hem considerat de família.

Alguna de les estades van ser el mes de juliol que és quan hi havia vacances col·lectives a Sabadell, però majoritàriament van ser el mes d'agost, perquè el meu pare treballava a la companyia del *Gas*, i no necessitaven ajustar-se a les del sector tèxtil, majoritari.

No tenint cotxe, que encara tenien poques famílies, i fins a Girona hi arribàvem amb dues combinacions del trens de la Renfe: la primera fins a Montcada per la línia de Barcelona i que venia de Manresa i Lleida, i

allà s'havia de canviar d'estació i de tren, amb totes les maletes, per agafar la línia de Girona i Portbou, fins a la frontera. A Girona s'havia de canviar d'estació fins a la del *carrilet d'Olot*, a uns 2 km, ben bé.

Sortíem a les 5 del matí de casa i arribàvem a Sant Feliu a les 3 de la tarda, en un viatge de 10 hores, i que excepte, el trasllat de les maletes una mica grans d'estació a estació, els recordo com experiències úniques, especialment la del carrilet de vapor, els 3 primers anys, i de gasolina (com el TER, però en petit), que feia el trajecte de 35 km des de Girona en 3 hores o 3 hores i mitja, amb una aturada de 15 minuts a Amer, per posar aigua a la màquina. Per tant, anava a una velocitat mitjana d'uns 15 km per hora com a màxim. Arribàvem força ennegrits per les volves del carbó i que els vagons anaven poc tapats, de forma que el revisor passava pel lateral del tren i no pel mig dels vagons. Recordo especialment el pas pel pont proper a l'embassament del Pasteral, que em feia pel vertigen.

Em va permetre conèixer una mica la duresa del treball del camp, el dia de batre el blat a una de les eres del poble, les escoles nacionals, encara que també n'hi havia una de monges, i sobretot, les dificultats econòmiques mentre no es va poder treballar en la indústria dels embotits o de la fusta, i les activitats turístiques, que va canviar el nivell de vida dels gironins.

ESMENES POSTERIORES EN RELACIÓ ALS PASTORETS ABANS DEL 1956 I EL TEATRE A SABADELL

From: joaquim <joaquim@clusa-oriach.cat>

To: Pere Gallifa Jordi Carbonell -Omnium, Joaquim Tudela- Veí , joaquim clusa i oriach

Date: 04/06/2021 11:45

Subject: Nova esmena/ complement al record dels Pastorets abans del 1956 i altres- Fwd: Festivals de Sabadell a la Salut, del 1955- 1957 wd: Re: Dimecres a les 9: A punt i gràcies- Re: Repetició sense llegir- Revisió i resum.... per si és d'interès- Entrevista Omnium- Projecte *Memòria oral*- JClusa

Bon dia tingueu,

Us torno a escriure, esperant que el projecte de la Memòria Oral sigui tirant endavant, per tal de complementar més el primer record del *1. El teatre de l'Esbarjo del carrer de les Planes* i els Pastorets abans del 1956*, i lligat a la inauguració del Teatre de La Faràndula, i sobretot, perquè contrasteu amb d'altres persones tots- tots el que vaig escriure i llegir.

I abans de l'esmena al del teatre de La Faràndula, un altre complement que m'ha recordat en Joaquim Tudela que a Sabadell en aquella època dels anys 50 hi havien, com a mínim, els teatres de El Ciervo (Gràcia), el Centre Parroquial de La Puríssima (on hi havia vist el Poncio Pilatos, també en català, per Quaresma) i el Centre de Sant Vicenç i el Casinet, ambdós de la Creu Alta.

En relació a La Faràndula, us dona el text complert del continguts de les pàgines 262 -262 del llibre de Joaquim Tudela i Torras (recomanat):

20200605-20200118-Vacances Sa...orrasl-VersioPDF- Final-3 (clusa-oriach.cat)

**

.....Torno una mica enrere i vaig cap el teatre La Faràndula.

La Joventut de la Faràndula es va fundar el 18 de desembre del 1947 fruit de la fusió entre la Congregación Mariana i La Faràndula que era grup de teatre

des del 19 de març del 1939. La Faràndula no tenia teatre propi i havia d'actuar fent "bolos" fora de la ciutat, al teatre Euterpe, en un local del carrer Colom que finalment va ser confiscat per la "Falange Española". Llavors van anar al desaparegut teatre "Alcázar" del carrer les Planes.

Teatre La Faràndula

El 13 de gener del 1956 es va constituir la "Inmobiliaria Cultural Sabadell S.A." amb la intenció de poder construir un teatre propi.

El capital social fou de 600.000 PTA.

El 15 d'abril del 1956, el pare Josep Nolla (claretia de la "Congregación Mariana") va beneir els terrenys on es va construir el teatre.

Entre els socis i simpatitzants es van recaptar 750.000 PTA per pagar

l'edificació.

El 23 de desembre del 1956 es va fer l'última representació al teatre "Alcázar". S'hi va representar "Musset i Bernardeta" d'en Josep Maria Folch i Torres, "Cebes al cap" de Alberto Lamas i "El lloro del coronel" de Joaquim Llach.

El nou teatre es va inaugurar el 30 de desembre del 1956.

A la tarda es va representar "El tocampanes" de Pere Vila Espona, guardonada amb el Premi Ciutat de Sabadell.

A la nit "Àlbum d'activitats" amb la actuació de l'Orfeó de Sabadell i la "Agrupación folklórica de Educación y Descanso". A més el quadre escènic Palestra va representar "La eterna farsa" amb fragments de "Los intereses creados" i "El sueño de una noche de verano".

A la segona part, la Joventut de la Faràndula va fer un muntatge a base de números de la seva tradicional "Revista".

264

A la part del darrera del teatre, en una nova plaça que porta el nom del paleontòleg Miquel Crusafont, hi ha un petit monument que ens el recorda.....

**

Ànims i endavant amb la vostra bona feina.

Salut, llibertat i república, des de lluny,

Joaquim Clusa

www.clusa-oriach.cat

From: joaquim <joaquim@clusa-oriach.cat>

To: Pere Gallifa Beltri <peregallifa@gmail.com>, gent de la plaça- Jordi Carbonell -Omnium <jrd.carbonell@gmail.com>, Joaquim Tudela- Veí <jtudela47@hotmail.com>, joaquim clusa i oriach <joaquim@clusa-oriach.cat>

Date: 16/05/2021 12:52

Subject: Festivals de Sabadell a la Salut, del 1955- 1957 wd: Re: Dimecres a les 9: A punt i gràcies- Re: Repetició sense llegir- Revisió i resum.... per si és d'interès- Entrevista Omnium- Projecte *Memòria oral*- JClusa

Bon dia, Pere i Jordi.

Us escric, primer de tot, per agrair l'atenció del Pere de repetir la gravació més treballada de fons i de forma. Em dona comoditat, després de veure la primera gravació, més improvisada per part meua.

També per compartir:

1. Que he penjat el text al meu web. Hi he posat els correus per donar context als records. A disposició qualsevol canvi que us pugui incomodar.

<http://clusa-oriach.cat/20210512-MEMORIA%20ORAL-OMNIUM%20CULTURAL%20DE%20SABADELL-JoaquimClusa-%20PereGalliga-editor.pdf>

2. Que l'amic Tudela m'hi fet unes precisions i ampliacions, que us esmento més avall

3. Que treballant el llibre de Joaquim Tudela

<http://clusa-oriach.cat/20200605-20200118-Vacances%20Sa...orrasl-VersioPDF-%20Final-3.pdf>

hem trobat uns records que segueixen dels Festivals de Sabadell del 1955 que poden interessar al projecte

4. Que les persones que van liderar aquell projecte, en Ramon Ribalta i Salvador Fité, amb més de 90 anys, poden ampliar-los personalment, coneixent la seva vitalitat i disponibilitats.

2. Precisions de Joaquim Tudela, al que jo vaig dir:

- El teatre de l'Esbarjo que esmento, era el nom fins el 1939. Després es va dir *Alcázar* (sic) i s'hi feia teatre i cinema, a l'època que jo recordo del *Pastorets*

- Que la *regalèssia* eren les arrels de l'arbre d'aquest nom. Jo vaig dir: *...eren dels arbre de les xufes que servien per fer orxata, però no n'estic segur*

- Que a les catifes - estores del Corpus en dèiem *alfombres*, en aquella època

- Que Sanches dels caramels apareix en fotografies prop del *Príncepe Juan Carlos*, inaugurant l'autopista Barcelona -Sabadell- Terrassa, el 1973 ó 1975.

3. De la pàgina 23 del llibre del Joaquim, que crec que és important per la Memòria Oral de Sabadell:

*

.....Una ampla escalinata comunica el Santuari amb la font; son graons de poca alçada i de petja molt ample.

Anys enrere a la Companyia de Teatre Palestra se li va acudir que podia ser un bon escenari. I així van néixer els Festivals d'Estiu de Sabadell.

Avui dia això no seria possible, perquè al bell mig de l'escala hi havia un pi. Quan la gent de Palestra va anar a veure el capellà custodi, que al mateix temps era l'arxiver municipal, mossèn Ernest Mateu, aquest li va semblar una gran idea i immediatament va donar ordre de tallar l'arbre que feia nosa.

Val a dir que el que podríem qualificar com el primer Festival d'estiu a Sabadell, es va celebrar el 1 d'agost de 1915 al "Pla del amor" del bosc de Ca'n Feu, amb la representació de "Terra Baixa" d'Àngel Guimerà, que hi va assistir personalment.....

No va ser fins el 1955 que el Quadre Escènic del Centre Parroquial de la Puríssima Concepció que dirigia Enric Gallemí no va empènyer a Josep Alguersuari, Salvador Fité i a Ramón Ribalta a organitzar els "Festivales Artísticos de Sabadell".

Es van instal·lar unes graderies desmuntables al pla de la font i amb les escales com a escenari, l'any 1955 s'hi van fer tres representacions de la "Fierecilla domada" de William Shakespeare.

L'any 1958, els "Festivales" van canviar de lloc. Es van fer a la Plaza Castilla, (actualment plaça Vallès) amb representacions de " El burgués gentilhomme" de Molière i de "Antígona" de Anouilh.

L'any 1961 va ser l'últim a la Plaça Vallès, amb dues obres de Shakespeare, "La fierecilla domada" i "Romeo y Julieta". Recordo que per el paper de Julieta es va contractar la locutora de Ràdio Nacional de España a Barcelona, Maria Matilde Almendros.

L'any 1962 va tornar a canviar de lloc i de format perquè es van fer lectures escenificades al pati del Museu de Sabadell.

L'any 1963, altre canvi de lloc. Aquesta vegada a la entrada de la Casa Duràn. Aquí es van fer durant quatre anys.

L'any 1967 les representacions es van fer al barris de Els Merinals, Ca'n Oriach, Creu de Barberà i Ca'n Puigjaner.

L'any 1968 van tornar al seu origen del pla de la font de la Salut. S'hi van representar "Lorensacio" d'Alfred Muset i "La venganza de Don Mendo" de Pedro Muñoz Seca.

Precisament l'any que es va tornar a les arrels va ser l'últim Festival d'Estiu de Sabadell.

A part de teatre s'hi programaven espectacles de dansa, cant i recitals de la Nova Cançó.

Caldria ressuscitar aquests Festivals d'Estiu perquè tot i que es fan coses semblants a la ciutat (30 nits) el marc de la font de la Salut és inigualable.

**

4. Contacte de Salvador Fité: sfiteb@gmail.com o per mitjà de Joaquim Tudela. En Ramon Ribalta el trobareu al Teatre del Sòl.

A disposició pel que calgui, i els millors desitjos pel projecte d'Omnium.

Salut i llibertat en temps d'excepcionalitats,

Joaquim

www.clusa-oriach.cat